

Mál nr. 187/2025.

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Sjúklingatrygging.

Nafn vátryggingartaka sjúklingatryggingar (X)

Bótaábyrgð. Sönnun.

Gögn.

1. Málskot móttakið 23. maí 2025, ásamt fylgiskjölum.
2. Athugasemdir V, dags. 20. júní 2025, ásamt fylgiskjali.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 30. júní 2025, ásamt fylgiskjali.

Málsatvik.

Í málskoti er málsatvikum lýst þannig að 23. apríl 2022 hafi M gengist undir æðahnútaaðgerð á báðum fótum hjá æðaskurðlækni, þ.e. X. Eftir aðgerðina hafi X ráðlagt henni að ganga fremur en liggja því það væri betra. Í málskoti er síðan m.a. að finna lýsingu á stingandi verk við hægri hæl M í kjölfar aðgerðarinnar sem hafi leitt til þess að hún hitti X aftur í endurkomum 2. maí, 26. júní, 1. september og 15. nóvember 2022. Þrátt fyrir þetta hafi ekki tekist að sýna fram á hvað olli umræddum verkjum. Segist M glíma við þessa verki enn þann dag í dag. Í málskoti er vísað til þess að röntgenmyndataka árið 2023 hafi leitt í ljós taugaskaða og vökvafyllt þykkildi við hæl. Þá er einnig vísað til þess að í samtali M við nafngreindan skurðlækni hafi hann nefnt að honum fyndist athugunarvert hvers vegna æð aftan í kálfa M hafi ekki verið fjarlægð í æðahnútaaðgerðinni hjá X. Upplýsir M að hún hafi ekki fengið skýringu á þessu hjá X. Í málskotinu kemur fram að staða M sé í dag sú að hún geti ekki setið lengi því þá finni hún þrýsting í hnésbótum og niður í kálfa. Þá þurfi hún ætíð að hlífa hægri hæl við göngu og hafi takmakað gönguþol. Vegna framangreinds hafi verið gerð bótakrafa í sjúklingatryggingu sem X hafi verið með hjá V. Þeirri kröfu hafi V hafnað.

M telur sig eiga bótarétt úr sjúklingatryggingu með vísan í 4. tölul. 1. mgr. 2. gr. þágildandi laga nr. 111/2000. Kröfunni til stuðnings er í málskoti m.a. bent á að fyrir liggi læknisvottorð frá taugalækni, dags. 21. mars 2025, þar sem fram komi það mat að fyrir hendi sé taugaskaði hjá M eða frávik sem geta samræmst axonal skaða á n. Saphenous hægra megin. Þessu til frekari stuðnings er í málskoti einnig vísað til fyrirbyggjandi læknaþréfs æðaskurðlæknis sem tekur beinlínis fram að M hafi greinst með skaða á n. Saphenous hægri. Er í málskotinu á því byggt að hugsanlegan vafa í þessu efni beri að túlka M í hag enda standi það heilbrigðisstarfsmönnum nær að sýna fram á að slík einkenni séu ekki fyrir hendi og að þau séu ekki tengd æðahnútaaðgerðinni hjá X. Þessu til viðbótar er á það bent að í fyrirbyggjandi umsögn óháðs sérfræðings sem unnin var fyrir embætti landlæknis komi m.a. fram að það sé niðurstaða taugaleiðnirits að skaði hafi orðið á n.saphenous og ef það sé rétt þá verði að teljast líklegt að það hafi gerst í aðgerðinni. Um sé að ræða þekkta en mjög sjaldgæfa fylgikvilla æðahnútaaðgerða. M telur það því hafið yfir vafa að hún glími við tjón sem hlotist hafi í æðahnútaaðgerðinni og að umrætt tjón sé meira en svo að rétt sé að hún þoli það bótalaust auk þess sem um sé að ræða sjaldgæfan fylgikvilla.

Í athugasemd V, dags. 20. júní 2025, er því hafnað að M eigi rétt á bótum úr sjúklingatryggingu þeirri sem X var með hjá V. Bendir V m.a. á að í rökstuðningi M fyrir bótarétti samkvæmt 4. tölul. 1. mgr. 2. gr. þágildandi laga um sjúklingatryggingu sé m.a. byggt á að tjónið af völdum fylgikvilla aðgerðarinnar sé meira en M þurfi að þola bótalaust. Hafnar V þessu enda sé óljóst hvaða fylgikvilli það nákvæmlega er sem M rekur til aðgerðarinnar. Þá vísar V jafnframt til umsagnar óháðs sérfræðings sem unnin var fyrir embætti Landlæknis en þar segi að verkir vegna taugakvilla séu sjaldgæfir en þekktir fylgikvillar í kjölfar æðahnútaaðgerða. Þá hafi niðurstaða sérfræðingsins verið sú að ekki sé hægt að benda á nein mistök eða vanrækslu við greiningu eða eftirfylgni X. Telur V að umsögn sérfræðingsins feli ekki í sér neina staðfestingu þess að um sé að ræða fylgikvilla sem er meiri en svo að M eigi ekki að þola hann bótalaust.

Í viðbótarathugasemdum M, dags. 30. júní 2025, er m.a. byggt á því að gögn málsins sýni fram á að M hafi hlotið sjaldgæfan fylgikvilla af æðahnútaaðgerðinni í skilningi 4. tölul. 1. mgr. 2. gr. þágildandi laga um sjúklingatryggingu. Þá hafnar M því að það sé óljóst um hvaða fylgikvilla sé að ræða. Vísar M í fyrirbyggjandi álit frá taugalækni, dags. 13. mars 2025, því til stuðnings.

Álit.

Rétt til bóta samkvæmt þágildandi lögum um sjúklingatryggingu eiga, skv. 1. mgr. 1. gr. laganna, sjúklingar sem verða fyrir líkamlegu eða geðrænu tjóni hér á landi í tengslum við rannsókn eða sjúkdómsmeðferð hjá m.a. heilbrigðisstarfsmanni sem starfar sjálfstætt og hefur hlotið löggildingu til starfans. Í 1. mgr. 2. gr. segir að bætur skuli greiða án tillits til þess hvort einhver ber skaðabótaábyrgð samkvæmt reglum skaðabótaréttarins, enda megi að öllum líkindum rekja tjónið til nánar tilgreindra atvika sem tiltekin eru í fjórum tölulíðum. Af gögnum málsins má ráða að krafa M er reist á 4. tölul. 1. mgr. 2. gr. sem er svohljóðandi: „4. Tjón hlýst af meðferð eða rannsókn, þ.m.t. aðgerð, sem ætlað er að greina sjúkdóm og tjónið er af sýkingu eða öðrum fylgikvilla sem er meiri en svo að sanngjarnt sé að sjúklingur þoli það bótalest. Annars vegar skal líta til þess hve tjón er mikið og hins vegar til sjúkdóms og heilsufars sjúklings að öðru leyti. Þá skal taka mið af því hvort algengt er að tjón verði af meðferð eins og þeirri sem sjúklingur gekkst undir og hvort eða að hve miklu leyti gera mátti ráð fyrir að hætta væri á slíku tjóni.“

Eins og að framan greinir hafa af hálfu M verið lögð fram nokkuð ítarleg lækisfræðileg gögn sem M telur sína fram á að framangreind bótaskilyrði séu uppfyllt. V sem hafnar því hins vegar að bótaskilyrðin séu uppfyllt vísar m.a. í fyrirliggjandi umsögn sérfræðings sem unnin var að beiðni embættis landlæknis, máli sínu til stuðnings.

Nefndin hefur komist að þeirri niðurstöðu að M hafi sýnt fram á það með fullnægjandi hætti hún hafi orðið fyrir tjóni af völdum æðahnútaaðgerðarinnar hjá X, sem sé meira en svo að sanngjarnt sé að hún þoli það bótalest. Hún eigi því rétt á að fá tjón sitt bætt með vísan í 4. tölul. 1. mgr. 2. gr. þágildandi laga nr. 111/2000 um sjúklingatryggingu.

Þessari niðurstöðu til frekari stuðnings vísar nefndin m.a. í eftirfarandi upplýsingar sem liggja fyrir í gögnum málsins. Í umsögn óháðs sérfræðings sem unnin var að beiðni embættis landlæknis segir m.a. eftirfarandi: „Hvað varðar skaða á taugum þá er niðurstaða taugaleiðnirits að axonal skaði hafi orðið á n. Saphenus og ef það er rétt þá verður að teljast líklegt að það hafi gerst í aðgerðinni. Skaði á taugum getur orðið við phlebectomi, bæði axonal skaðar og óbeinir skaðar sem valda taugaeinkennum svo sem verkjum og dofa. Þetta eru þekkir en mjög sjaldgæfir fylgikvillar æðahnútaaðgerða.“ Þá liggur fyrir í málinu vottorð frá taugalækni, dags. 21. mars 2025, þar sem segir: „Það vottast hér með að M hefur endurtekið verið skoðuð og metin af taugalæknum vegna afleiðinga af æðahnútaaðgerð sem framkvæmd var í apríl 2022. Hún hefur þannig í þriggja (27.6.23, 30.9.24 og 13.3.2025) farið í taugarit hjá tveimur taugalæknum. Öll þessi rit hafa sýnt fram á frávík sem geta samræmst axonal skaða á n.saphenus hægra megin. Þessi niðurstaða samræmist jafnframt klínískum skoðunum þar sem sýnt hefur verið fram á skert skyn á ítaugunarsvæði viðkomandi taugar. Þessi niðurstaða kemur jafnframt skýrt fram í nótum undirritaðs 25.8.2023.“ Að lokum bendir nefndin á að eftirfarandi færslu frá sama taugalækni, dags. 13. mars 2025 þar sem segir: „Við skoðun í dag er hún vissulega með skerðingu á skyni í ítaugunarsvæði n.saphenus dx. [...]. Álit: Mér virðist á öllu að axonal skemmd hafi orðið á n.saphenus hægra megin. Tel ekki hælsþora geta skýrt megineinkenni hennar. Í ofanálag hefur hún einnig þróað með sér starfræn einkenni. Greiningar: Eftirstöðvar áverka á taug í neðri útlím, T93:4 n.saphenus dx.”

Niðurstaða.

M á rétt á bótum úr sjúklingatryggingu X hjá V.

Reykjavík, 2. september 2025.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir